

M T S N I DUNG M I ÁNG CHÚ Ý

C A L U T T H VI N N M 2019

TS. Tr n Tu n Duy^(*)

Th vi n là thi t ch v n hóa, thông tin, giáo d c, khoa h c th c hi n vi c xây d ng, x lý, l u gi , b o qu n, cung c p tài nguyên thông tin ph c v nhu c u c a ng i s d ng. Ngày 21 tháng 11 n m 2019, Qu c h i Vi t Nam khóa XIV, k h p th 8 ã thông qua Lu t Th vi n s 46/2019/QH14 g m 6 ch ng và 52 i u v i 442/446 i bi u có m t bi u quy t tán thành, t 91,51%. Lu t này ra i thay th cho Pháp l nh Th vi n s 31/2000/PL-UBTVQH10. Lu t này quy nh v thành l p, ho t ng th vi n; quy n, ngh a v và trách nhi m, c a c quan, t ch c, cá nhân trong ho t ng th vi n; qu n lý nhà n c v th vi n. Lu t này áp d ng i v i c quan, t ch c, cá nhân Vi t Nam; t ch c, cá nhân n c ngoài ho t ng th vi n ho c có liên quan n ho t ng th vi n trên lãnh th Vi t Nam.

Lu t chính th c có hi u l c thi hành t ngày 01 tháng 07 n m 2020. Tác gi xin gi i thi u m t s n i dung m i áng chú ý c a Lu t Th vi n so v i Pháp l nh th vi n n m 2000:

Th nh t, Pháp l nh Th vi n n m 2000 ch quy nh th vi n bao g m hai lo i hình: Th vi n công c ng và Th vi n chuyên ngành, a ngành. Còn theo Lu t Th vi n n m 2019 thì th vi n s c t ch c theo hai mô hình: Th vi n công l p và Th vi n ngoài công l p. Trong ó, Th vi n công l p do Nhà n c u t , b o m i u ki n ho t ng và i di n ch s h u c t ch c theo mô hình n v s nghi p công l p ho c phù h p v i mô hình c a c quan ch qu n; Th vi n ngoài công l p s do t ch c, cá nhân Vi t Nam ho c t ch c, cá nhân n c ngoài, c ng ng dân c m b o m i u ki n ho t ng c t ch c theo mô hình doanh nghi p, t ch c s nghi p ho c mô hình khác. Và v i quy nh m i này, theo i u 9, Lu t Th vi n thì Vi t Nam s có các lo i th vi n sau:

- Th vi n Qu c gia Vi t Nam: là th vi n trung tâm c a c n c.

---

^(*) Phó Tr ng khoa Lu t, H c vi n Cán b Thành ph H Chí Minh

- Th vi n công c ng: là th vi n có tài nguyên thông tin t ng h p ph c v Nhân dân.

- Th vi n chuyên ngành: là th vi n có tài nguyên thông tin chuyên sâu v m t ngành, l nh v c ho c nhi u ngành, l nh v c ph c v cán b , công ch c, viên ch c, ng i lao ng c a c quan, t ch c ch qu n.

- Th vi n l c l ng v trang nhân dân: là th vi n c a các n v Quân i nhân dân và Công an nhân dân, có tài nguyên thông tin t ng h p, chuyên ngành qu c phòng, an ninh ph c v cán b , chi n s và Nhân dân trên a bàn, ng i ang ch p hành hình ph t tù, h c t p, c i t o trong c s giam gi , tr ng giáo d ng.

- Th vi n i h c: là th vi n có tài nguyên thông tin ph c v ng i h c và ng i d y trong c s giáo d c i h c.

- Th vi n c s giáo d c m m non, c s giáo d c ph thông, c s giáo d c ngh nghi p và c s giáo d c khác: là th vi n có tài nguyên thông tin ph c v ng i h c và ng i d y trong c s giáo d c.

- Th vi n c ng ng: là th vi n, có tài nguyên thông tin t ng h p do c ng ng dân c thành l p t i trung tâm h c t p c ng ng, trung tâm v n hóa, th thao xã, ph ng, th tr n; i m b u i n v n hóa xã; nhà v n hóa thôn, p, b n, làng, buôn, phum, sóc; khu chung c ; n i sinh ho t chung c a c ng ng.

- Th vi n t nhân có ph c v c ng ng: là th vi n có tài nguyên thông tin t ng h p ho c chuyên ngành do t ch c, cá nhân Vi t Nam thành l p, t b o m kinh phí ho t ng.

- Th vi n c a t ch c, cá nhân n c ngoài có ph c v ng i Vi t Nam: là th vi n có tài nguyên thông tin t ng h p, chuyên ngành do t ch c, cá nhân n c ngoài thành l p t i Vi t Nam; t b o m kinh phí ho t ng; ho t ng theo quy nh c a pháp lu t.

Th hai, Pháp l nh Th vi n n m 2000 quy nh ch có t ch c c a Vi t Nam có quy n thành l p th vi n, còn Lu t Th vi n n m 2019 ã m r ng, xã h i hóa ho t ng thành l p th vi n. Không ch d ng l i các t ch c c a Vi t Nam, m i

t ch c, cá nhân, c ng ng dân c u có quy n thành l p th vi n ngoài công l p khi áp ng các i u ki n theo quy nh t i i u 18, Lu t Th vi n:

- M c tiêu, i t ng ph c v xác nh;
- Tài nguyên thông tin phù h p v i ch c n ng, nhi m v , i t ng ph c v c a th vi n;
- C s v t ch t, trang thi t b b o m ph c v ho t ng th vi n;
- Ng i làm công tác th vi n có chuyên môn, nghi p v phù h p v i ho t ng th vi n;
- Ng i i di n theo pháp lu t có n ng l c hành vi dân s y .

Quy nh này t o i u ki n thu n l i cho vi c phát huy m i ngu n l c trong xã h i xây d ng phát tri n th vi n v i m c ích m r ng kh n ng ti p c n thông tin cho ng i dân, phát tri n v n hóa c trong c ng ng dân c .

Th ba, Lu t Th vi n quy nh v các n i dung liên thông th vi n g m: H p tác trong vi c b sung, mua, thu th p tài nguyên thông tin dùng chung và h p tác trong xây d ng m c l c liên h p; Chia s , s d ng chung tài nguyên thông tin gi a các th vi n; chia s k t qu x lý tài nguyên thông tin và s n ph m thông tin th vi n; Liên k t t ch c d ch v th vi n ph c v ng i s d ng th vi n.

Vi c liên thông th vi n là b t bu c i v i m i th vi n. Quy nh này r t có ý ngh a nh m phát huy hi u qu các tài nguyên, ti n ích, các s n ph m, d ch v th vi n và góp ph n phát huy các ngu n l c, ti t ki m ngân sách nhà n c, nâng cao hi u qu ph c v cho ng i c. Theo i u 29, Lu t Th vi n thì liên thông th vi n s c th c hi n theo các ph ng th c sau ây:

- Liên thông theo khu v c a lý;
- Liên thông theo nhóm th vi n có ch c n ng, nhi m v , i t ng ph c v t ng ng;
- Liên thông theo l nh v c, n i dung tài nguyên thông tin;
- Liên thông gi a các lo i th vi n.

Th t , Lu t Th vi n quy nh v vi c phát tri n v n hóa c. Theo ó, Qu c h i ã quy t nh l y ngày 21/4 là Ngày Sách và V n hóa c Vi t Nam v i m c ích phát tri n m t xã h i có thói quen, v n hóa c. Vi c phát tri n v n hóa c c Lu t Th vi n quy nh thông qua các ho t ng sau ây:

- T ch c ho t ng hình thành thói quen c trong gia ình, tr ng h c, c quan, t ch c trong ph m vi c n c;

- H ng d n ph ng pháp, k n ng c, khai thác tài nguyên thông tin cho tr em t i th vi n c s giáo d c m m non, th vi n c s giáo d c ph thông;

- Phát tri n k n ng tìm ki m, khai thác và s d ng thông tin, m r ng tri th c cho ng i s d ng th vi n;

- y m nh liên thông gi a th vi n công c ng v i th vi n khác trên a bàn; truy c p và khai thác thông tin, tri th c t th vi n s dùng chung thông qua thi t b i n t ; s d ng d ch v th vi n l u ng và luân chuy n tài nguyên thông tin.

Th n m, Lu t Th vi n quy nh v vi c xây d ng và cung c p d ch v th vi n s . Th vi n s là th vi n ho c b ph n c a th vi n có tài nguyên thông tin c x lý, l u gi d i d ng s mà ng i s d ng th vi n truy c p, khai thác thông qua thi t b i n t và không gian m ng. Lu t c ng quy nh phát tri n th vi n s c n th c hi n b n vi c sau ây:

- Xây d ng tài nguyên thông tin s trên c s thu th p tài li u s , s hóa tài li u c a th vi n.

- X lý, l u gi , b o qu n tài nguyên thông tin s ph i tuân th tiêu chu n, quy chu n k thu t v công ngh thông tin, chuyên môn, nghi p v th vi n.

- S d ng ph n m m tiên ti n trong qu n tr th vi n s , thi t k giao di n thông minh; b o m tính m , liên thông trong tra c u, khai thác và chuy n i d li u gi a các h th ng l u tr d li u; h tr c p quy n truy c p, khai thác tài nguyên thông tin s cho ng i s d ng th vi n.

- Cung c p quy n truy c p tài nguyên thông tin s và các d ng khác.

Th sáu, Luật Th vi n quy nh v vi c ánh giá ho t ng c a th vi n hàng n m, ây là quy nh hoàn toàn m i so v i Pháp l nh Th vi n n m 2000. Theo ó, vi c ánh giá ho t ng th vi n c th c hi n i v i t t c các lo i th vi n nh m ph c v công tác qu n lý Nhà n c v th vi n và nâng cao ho t ng th vi n. Tiêu chí, ph ng pháp, th t c ánh giá ho t ng th vi n c th c hi n theo tiêu chu n qu c gia. T ch c th c hi n ánh giá ho t ng th vi n bao g m: Th vi n t ánh giá; C quan, t ch c, cá nhân thành l p th vi n ánh giá; C quan qu n lý nhà n c v th vi n ánh giá. Theo i u 37, Luật Th vi n thì vi c ánh giá ho t ng th vi n ph i m b o các nguyên t c sau:

- Khách quan, chính xác, úng quy nh c a pháp lu t;
- Trung th c, công khai, minh b ch, bình ng;
- Theo nh k h ng n m.

L i k t

Vi c ban hành Luật Th vi n là nh m th c hi n Ngh quy t s 33-NQ/TW ngày 09/6/2014 c a H i ngh l n th 9 Ban ch p hành Trung ng ng Khóa XI v xây d ng và phát tri n v n hóa, con ng i Vi t Nam áp ng yêu c u phát tri n b n v ng t n c. Luật Th vi n s tác ng r t l n n v n hóa c trong các t ng l p Nhân dân. Hy v ng v i s ra i c a Luật Th vi n thì ngành th vi n c a Vi t Nam s có nh ng b c phát tri n v t b c. Ho t ng c a các th vi n s càng ngày càng chuyên nghi p h n, d ch v càng ngày càng phong phú h n, l ng thông tin b n c s c p nh t và phong phú h n./.